

ترجمه و برداشتی

از:

قرآن مجید

جزوه دهم

ترجمه و برداشت: از استاد سید حسن ابطحی

تنظیم موضوعی: جمعی از دانشمندان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ *

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ لَا سِوَا عَلَى
بَقِيَّةِ اللَّهِ رُوحِي وَأَرْوَاحُ الْعَالَمِينَ لِتُرَابٍ مَقْدَمِهِ الْفِدَاءُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگفتار

این جزوه باموضوع بندی مسئله «تزکیه نفس» از آیات قرآن تنظیم شده و هر آیه ای که مربوط به موضوعی از این علم است بعد از همان آیه ترجمه شده و سپس برداشتی از آیات در فصل جداگانه ای ارائه داده شده است. و بخاطر آنکه مباحثمان فعلاً در مسائل تزکیه نفس است قبل از مسائل اعتقادی آیاتی که مربوط به مراحل تزکیه نفس است در این جزوه آورده شده است.

ضمناً نباید گمان کرد، آنچه را که در اینجا می نویسیم تفسیر آیات قرآن بوده و یا حتی توضیح قرآن است. بلکه فقط یک نوع راهنمایی است که برای تدبّر بیشتری در قرآن و توجّه دوستان به سخنان حضرت حقّ جلّ و علایادآوری شده است.

تا ان شاء الله سالکین إلى الله با تأمل زیادتری موفّق به قرائت قرآن گردند. و ضمناً آیاتی که در این جزوه قرائت می شود جابجا شده و تنظیم موضوعی گردیده است.

یعنی اگر شما بخواهید آیانی که مربوط به تزکیه نفس است را پشت سر هم قرائت کنید به ترتیب قرآن مجید در این جزوه آورده شده است و بعدها سایر آیات که مربوط به عقاید و فروع احکام است در جزوات جداگانه ای آورده خواهد شد ان شاء الله.

به امید موفقیت و السلام

سید حسن ابطحی

اعوذُ بِاللّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

آیه ۱۳۵ از سوره مبارکه نساء

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلّٰهِ وَلَوْ عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ
أَوِ الْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ إِنْ يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَاللّٰهُ أَوْلَىٰ بِهِمَا فَلَا تَتَّبِعُوا
الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا وَإِنْ تَلَوْا أَوْ تَعْرِضُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ

خَبِيرًا ﴿١٣٥﴾

ترجمه آیه ۱۳۵

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، برای قسط و عدالت قیام کنید، برای خدا شهادت بدهید، اگر چه به ضرر خود شما باشد، یا به ضرر پدر و مادر و نزدیکان شما باشد. اگر آن‌ها غنی یا فقیر باشند، خداوند سزاوارتر است که از آن‌ها حمایت کند. بنابراین تبعیت از هوای نفس نکنید که از حق منحرف خواهید شد و اگر حق را تحریف کنید یا از اظهار آن اعراض نمائید، قطعاً خدا به آنچه انجام می‌دهید آگاه است. (۱۳۵)

برداشت از آیه ۱۳۵ (طرفداری از عدالت)

سالک الی الله باید طرفدار عدالت باشد اگر چه به ضرر او، یا پدر و مادر و یا نزدیکانش تمام شود. طرف مقابل او چه ثروتمند باشد چه فقیر، نباید برای او در طرفداری از حق فرقی کند. بنابراین سالک الی الله نباید پیرو هوای نفسش باشد و عدالت را رعایت نکند و باید زبانش را به گفتن حق عادت دهد. زیرا خدای تعالی به آنچه می‌کنید آگاه است.

آیه ۱۳۶ از سوره مبارکه نساء

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ

رَسُولِهِ وَ الْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ وَ مَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَ مَلَائِكَتِهِ وَ

كُتُبِهِ وَ رُسُلِهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٣٦﴾

ترجمه آیه ۱۳۶

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، ایمان واقعی به خدا و رسولش و کتابی که خدا بر رسولش نازل کرده و کتابی که نازل فرموده به کسانی که قبل از پیغمبر بوده‌اند بیاورید و کسی که به خدا و ملائکه‌اش و کتابهایش و پیامبرانش و روز آخرت کافر بشود، پس حتماً گمراه شده است، گمراهی بسیار دوری. (۱۳۶)

برداشت از آیه ۱۳۶ (مراتب ایمان)

بدون تردید ایمان مراتبی دارد. لذا باید سالک الی الله تا می‌تواند ایمان خود را به خدا و پیامبران و کتب آسمانی و قیامت تقویت کند که اگر این کار را نکند، ایمانش رو به ضعف می‌گذارد و گمراه می‌شود.

آیات ۱۳۷-۱۳۸ از سوره مبارکه نساء

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ أَرَادُوا كُفْرًا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ

لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَ لَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيلًا ﴿١٣٧﴾ بَشَرِ الْمُنَافِقِينَ بَأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٣٨﴾

ترجمه آیات ۱۳۷-۱۳۸

قطعاً کسانی که ایمان آورده‌اند، سپس کافر شده‌اند، باز ایمان آورده‌اند، بعد از آن باز کافر شده‌اند و سپس کفرشان را زیاد کرده‌اند، خدا هرگز آن‌ها را نخواهد بخشید و هرگز آن‌ها را به راهی هدایت نمی‌کند. (۱۳۷) به منافقین بشارت بده به اینکه برای آن‌ها عذاب دردناکی خواهد بود. (۱۳۸)

برداشت از آیات ۱۳۷-۱۳۸ (ایمان مستقر)

سالک الی الله باید بکوشد که ایمانش مستقر شود زیرا اگر مانند کف روی آب بود و هر روزی به چیزی

گروید، یک روز کافر بود و یک روز مسلمان و ایمان عاریه‌ای داشت، خدای تعالی او را نمی‌بخشد و به صراط مستقیم راه پیدا نمی‌کند و بلکه خدا او را به عذاب سختی مبتلا می‌کند.

آیات ۱۴۲-۱۴۳ از سوره مبارکه نساء

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا

كُسَالَى يُرَاوُنَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٤٢﴾ مُذَبْذَبِينَ بَيْنَ ذَلِكَ

لَا إِلَى هُوَ لَا إِلَى هُوَ لَا إِلَى هُوَ لَا وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ﴿١٤٣﴾

ترجمه آیات ۱۴۲-۱۴۳

قطعاً منافقین می‌خواهند خدا را هم فریب دهند در حالی که خدا آن‌ها را فریب می‌دهد و زمانی که به نماز می‌ایستند، با کسالت بر می‌خیزند و در برابر مردم ریا می‌کنند و خدا را جز اندکی یاد نمی‌نمایند. (۱۴۲) افراد مذذب در این بین بی‌هدف هستند، نه این طرفی هستند و نه به سوی آن دسته دیگر هستند و کسی را که خدا گمراهش کند، هرگز راهی برای او پیدا نخواهی کرد. (۱۴۳)

برداشت از آیات ۱۴۲-۱۴۳ (شناختن منافقین)

سالک الی الله باید منافقین را بشناسد. آن‌ها می‌خواهند به خدا خدعه کنند، وقتی نماز می‌خوانند دل به نماز نمی‌دهند و با کسالت می‌خوانند، ریاکاری می‌کنند و جز اندکی به یاد خدا نیستند، گاهی با مردم مسلمانند و گاهی با کفار و فساق همنشینند؛ این‌ها هم چون دارای استقامت و ثباتی نیستند به صراط مستقیم راهی پیدا نمی‌کنند.

آیات ۱۴۵-۱۴۶ از سوره مبارکه نساء

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ﴿١٤٥﴾ إِلَّا

الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُولَئِكَ

مَعَ الْمُؤْمِنِينَ وَ سَوْفَ يُؤْتِي اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٤٦﴾

ترجمه آیات ۱۴۵-۱۴۶

قطعاً منافقین در پائین ترین طبقات آتش خواهند بود و هرگز یآوری برای آن‌ها نخواهی یافت. (۱۴۵)
مگر آن‌ها که توبه کنند (و جبران گذشته را بنمایند) و خودشان را اصلاح کنند و بوسیله معرفت خدا، خود را از گناه نکه دارند و دینشان را برای خدا خالص نمایند. پس آن‌ها با مؤمنین هستند و به زودی خدا مؤمنین را اجر عظیمی عنایت خواهد فرمود. (۱۴۶)

برداشت از آیات ۱۴۵-۱۴۶ (نفاق)

سالک الی الله باید بکوشد که نفاق و دورویی را از خود دور کند زیرا بدترین مردم کسانی هستند که منافقند و در پایین ترین طبقه آتش زندگی می‌کنند و هیچگاه یاور و دوست واقعی پیدا نمی‌کنند مگر آنکه به سوی خدا برگردند، خود را اصلاح کنند، در دل صفایی به وجود آورند و مراحل تقوی را بگذرانند، به مرحله اعتصام برسند و دینشان را برای خدا خالص کنند؛ این‌ها طبعاً با اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام خواهند بود و خدای تعالی به آن‌ها پاداش بزرگی خواهد داد.

آیه ۱۴۷ از سوره مبارکه نساء

مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَذَابِكُمْ إِنَّ شُكْرَهُمْ وَ آمَنُكُمْ وَ كَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ﴿١٤٧﴾

ترجمه آیه ۱۴۷

خدا با عذاب شما چه می‌خواهد بکند، اگر شما شکر کنید و ایمان بیاورید؟ و خدا شاکری دانا است. (۱۴۷)

برداشت از آیه ۱۴۷ (تشکر از خدای تعالی)

خدای تعالی آن قدر مهربان است که اگر شما از او و نعمت‌هایش تشکر کنید و به او ایمان بیاورید به هیچ وجه عذابی را متوجه شما نمی‌کند زیرا خدا شاکر دانایی است.

آیات ۱۴۸-۱۴۹ از سوره مبارکه نساء

لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلِمَ وَ كَانَ اللَّهُ سَمِيعًا

عَلِيًّا ﴿١٣٨﴾ إِنَّ تُبْدُوا خَيْرًا أَوْ تُخَفُّوهُ أَوْ تَعْفُوا عَنْ سُوءٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا

قَدِيرًا ﴿١٣٩﴾

ترجمه آیات ۱۴۸-۱۴۹

خدا دوست ندارد که صدا به بدی در کلام بلند شود، مگر کسی که به او ظلم شده باشد و خدا شنوای دانائی است. (۱۴۸)

اگر خوبیها را آشکار یا مخفی نمائید یا از بدیها گذشت نمائید، خداوند بخشنده توانائی است. (۱۴۹)

برداشت از آیات ۱۴۸-۱۴۹ (غیبت و بدگویی)

یکی از گناهان کبیره غیبت و بدگویی نسبت به مؤمنین است. مگر آنکه به انسان ظلم شده باشد که در نزد قاضی می تواند کارهای بد ظالم را برای دادخواهی بگوید و اگر نسبت به مردم علنی خوبی کند، یا با آنها در خفا محبت نماید یا از بدی های آنها بگذرد متصف به صفتی از صفات الهی شده است. زیرا خدای تعالی در عین آنکه بی نهایت قدرت دارد، از دیگران و بدی های آنها می گذرد.

آیات ۱۵۰-۱۵۲ از سوره مبارکه نساء

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَ

يَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ

سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾ أُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَاعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ﴿١٥١﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ أُولَئِكَ سَوْفَ

يُؤْتِيهِمْ أَجْرَهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُوًّا رَحِيمًا ﴿١٥٢﴾

ترجمه آیات ۱۵۰-۱۵۲

قطعاً کسانی که به خدا و پیامبران او کافر می‌شوند و می‌خواهند میان خدا و پیامبرانش جدائی بیندازند و می‌گویند: به بعضی از پیامبران ایمان می‌آوریم و بعضی را منکریم و می‌خواهند در میان آن دو، راهی برای خود انتخاب کنند. (۱۵۰)

آن‌ها کافران واقعی و حقیقی هستند و ما برای کفار عذاب خوارکننده‌ای آماده کرده‌ایم. (۱۵۱)
و کسانی که ایمان به خدا و رسولانش آورده‌اند و بین یکی از آن‌ها را جدائی نمی‌اندازند، خدا به زودی اجرشان را می‌دهد و خدا غفور رحیمی است. (۱۵۲)

برداشت از آیات ۱۵۰-۱۵۲ (دلی صاف و قلبی سلیم)

سالک الی الله باید با دلی صاف و قلبی سلیم به سوی خدا برود و نباید به بعضی از دستورات دین که به نفع او است ایمان داشته باشد و به بعضی دیگر کافر باشد و یا بخواهد راهی در این وسط برای خود انتخاب کند که راحتی او در آن باشد.

آیات ۱۶۷-۱۶۹ از سوره مبارکه نساء

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَ صَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٦٧﴾ إِنَّ

الَّذِينَ كَفَرُوا وَ ظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَ لَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا ﴿١٦٨﴾ إِلَّا

طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَ كَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٦٩﴾

ترجمه آیات ۱۶۷-۱۶۹

قطعاً کسانی که کافر شده‌اند و راه خدا را سد کرده‌اند، حتماً گمراهند، آنچنان گمراهی که آن‌ها را از هدایت دور انداخته است. (۱۶۷)

قطعاً کسانی که کافر شده‌اند و ظلم کرده‌اند، هرگز این طور نیست که خدا آن‌ها را ببخشد و خدا آن‌ها را به راه صحیحی هدایتشان نمی‌کند. (۱۶۸)

مگر راه جهنم که همیشه و ابدی در آن خواهند بود و آن بر خدا آسان است. (۱۶۹)

برداشت از آیات ۱۶۷-۱۶۹ (اعتقادات)

سالک الی الله باید بکوشد که اعتقاداتش را به عنوان زیربنای سیر و سلوکش تصحیح کند و به هیچ وجه در هیچ چیز کافر نباشد و بدتر از آن این، است که راه خدا را سد کند و به مردم ظلم کند که در این صورت خدای تعالی نه او را می‌آمزد و نه او را به راه راست هدایت می‌کند و تنها او را به راه جهنم که همیشه در آن خواهد ماند، می‌فرستد.

آیه ۱۷۵ از سوره مبارکه نساء

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِنْهُ وَفَضْلٍ وَ

يَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٧٥﴾

ترجمه آیه ۱۷۵

پس اما کسانی که به خدا ایمان آوردند و طلب عصمت بوسیله معرفت او کردند، خدا به زودی آنها را داخل رحمت و فضلش خواهد کرد و خدا در صراط مستقیم به سوی خودش هدایتشان می‌کند. (۱۷۵)

برداشت از آیه ۱۷۵ (اعتصام)

سالک الی الله باید به مسأله اعتصام کاملاً توجه داشته باشد و همان طوری که از کلمه «اعتصام» استفاده می‌شود، این کلمه از عصمت به معنای پاکی کامل که از معرفت خدا و شناختن حقیقت گناه به دست می‌آید گرفته شده، باید بکوشد که خود را به این مرحله برساند تا مهربانی و فضل خدا شامل حالش گردد و خدای تعالی او را در صراط مستقیم به مقصد برساند.

«سوره مبارکه مائده»

آیه ۷ از سوره مبارکه مائده

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ❁

وَ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَ مِيثَاقَهُ الَّذِي وَاثَقَكُمْ بِهِ إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَ

أَطَعْنَا وَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٧﴾

ترجمه آیه ۷

به یاد بیاورید نعمتهای خدا را که به شما عنایت کرده و پیمانی را که با تأکید از شما گرفته، آن وقتی که گفتید: شنیدیم و اطاعت می‌کنیم و از خدا بهره‌یزید که قطعاً خدا از آنچه در درون سینه‌ها است، آگاه است. (۷)

برداشت از آیه ۷ (نعمت‌های الهی)

سالک الی الله اگر بخواد همیشه خوشحال و بانشاط به سیر و سلوکش ادامه دهد،

اول: باید نعمت‌های الهی را در همه وقت متذکر باشد.

دوم: آن که عهد و پیمانی که در عالم ذر با خدا بسته است و گفته است: شنیدیم و اطاعت می‌کنیم، را فراموش نکند و بکوشد که مراحل تقوی را بپیماید.

آیه ۸ از سوره مبارکه مائده

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلَىٰ أَلَّا تَعْدِلُوا اعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا

تَعْمَلُونَ

ترجمه آیه ۸

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، برای خدا قیام کنید و با عدالت و قسط شهادت دهید و نباید دشمنی جمعی، شما را وادار کند که عدالت نکنید، بلکه در هر حال عدالت کنید، قطعاً عدالت به پرهیزکاری نزدیکتر است. و از (معصیت) خدا بهره‌یزید که خدا از آنچه انجام می‌دهید با خبر است. (۸)

برداشت از آیه ۸ (استقامت)

سالک الی الله باید آنچنان دارای استقامت و پایداری باشد و حقایق را محکم حفظ کند که دشمنی‌های دیگران او را روی تعصب به بی‌عدالتی، ظلم به آن‌ها و اعتراف نکردن به حق، وادار نکند.

سالک الی الله باید آنچنان عادل و میانه‌رو باشد که به هیچ وجه انحراف نداشته باشد که این به تقوی نزدیکتر است.